

HOTĂRÎREA PLENULUI CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Cu privire la practica soluționării unor litigii ce rezultă din relațiile de credit bancar

nr.5 din 04.02.2005

Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.9, pag.6

* * *

Modificată de:

[Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.16 din 16.10.2017](#)

Activitatea bancară ca un element de bază al funcționării sistemului financiar reprezintă un obiect de reglementare mai exigentă în comparație cu alte forme ale activității economice.

Necesitatea adoptării hotărîrii în cauză a fost dictată de faptul, că printre litigiile cu participarea băncilor predomină cele izvorîte din relațiile de credit bancar, la soluționarea cărora în practică apar dificultăți.

Banca Națională a Moldovei, avînd sarcina de a supraveghea și coordona activitatea celorlalte bănci, emite unele hotărîri, regulamente, instrucțiuni, care, de rînd cu legislația, de asemenea reglementează relațiile de credit bancar (vezi anexa).

În scopul aplicării corecte a legislației și soluționării uniforme a litigiilor ce rezultă din relațiile de credit bancar Plenul Curții Supreme de Justiție, în baza art.2 lit.e), art.16 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție și art.17 Cod de procedură civilă, prin prezenta hotărîre oferă următoarele explicații:

1. Examinînd litigiile izvorîte din contractul de credit bancar instanțele de judecată vor ține cont, că față de acest contract se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care normele Capitolului XXIV din Codul civil. nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit bancar nu reiese contrariul.

Potrivit art.1236 Cod civil RM prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobînda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Se vor distinge următoarele tipuri de credit:

- **credit "mare"** – situație cînd datoria netă la credite a unei persoane sau a unui grup de persoane acționînd în comun alcătuiește zece la sută. sau mai mult din capitalul normativ total al băncii;

- **credit overnight** – este o formă de credit acordat de BNM peste noapte băncilor autorizate pentru soluționarea necesității curente de plată;

- **credit de consorțiu** – creditarea unei întreprinderi sau a unui proiect de proporții mari de către cîteva bănci care și-au asociat resursele creditare pentru a reduce riscul pierderilor în cazul insolabilității debitorului ;

- **credit în stare de acumulare** – este creditul la care toate plățile au fost achitate la termen, sunt curente și se aplică principiul sporirii. Creditul la care plata nu a fost achitată în termen de pînă la 60 zile de asemenea se consideră credit în stare de acumulare;

- **credit în stare de neacumulare (fără dobîndă)** – este creditul, la care plata n-a fost achitată mai mult de 60 zile. La creditul în stare de neacumulare sporirea dobînzii se întrerupe;

- **credit expirat** – toată suma unui credit (soldul creditului) este considerată expirată cînd plata n-a fost primită în termen de maximum 30 zile. Dacă un credit a fost considerat ca expirat, toată suma creditului (soldul creditului) și dobînda neachitată sunt considerate expirate. Pentru perioada cînd creditul este considerat ca expirat, dobînda se sporește pînă ce creditul nu va fi trecut în stare de neacumulare a dobînzii;

- **credit renegociat** – pentru ca un credit să fie considerat renegociat, în contractul nou trebuie să fie stipulată o reducere a ratei dobânzii sau a sumei inițiale a creditului, sau a ambelor, ținând cont de înrăutățirea situației financiare a debitorului, ceea ce banca o face în condiții excepționale;

- **credit prolongat** – un credit prelungit sau înnoit cu aceeași rată a dobânzii și sumă inițială ca și la creditul inițial. Pentru ca creditul să fie considerat prolongat, contractul trebuie să fie semnat înainte de expirarea termenului de acțiune a contractului inițial.

De asemenea se va ține cont de prevederile [Legii nr.202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori](#), în partea în care acestea prevăd altfel.

[Pct.1 completat prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

2. Relațiile pecuniare ce apar între bancă și persoanele fizice sau juridice vis-a-vis de creditul bancar, fixate în contract, includ în sine atât obligația despre acordarea în termenii conveniți a creditului bancar (deschiderea unei linii de credit) cât și obligația ce rezultă din contract pentru debitor de a restitui suma primită și de a plăti dobînda și alte sume aferente prevăzute în contract.

Contractul de credit bancar se consideră încheiat și produce efecte juridice pentru ambele părți din momentul realizării acordului de voință a părților asupra clauzelor esențiale ale contractului (art.679 alin.(1) Cod civil) și încheierii lui în formă scrisă (art.1236 alin.(2) Cod civil).

3. Uneori, băncile înaintînd acțiune către debitor concomitent solicită asigurarea acțiunii (în cazul lipsei bunului gajat) prin aplicarea sechestrului pe conturile bancare ale debitorului.

Sechestrarea sumei în cont reprezintă o măsură asiguratorie în scopul perceperii ulterioare a disponibilului din conturile bancare ale debitorului. Din aceste considerente pentru a nu stopa complet activitatea debitorului, sechestrul se va aplica nu asupra contului bancar, dar asupra mijloacelor bănești aflate sau care se vor acumula pe acest cont în limita valorii acțiunii, inclusiv și a taxei de stat achitate la depunerea cererii în judecată.

Aplicînd această măsură de asigurare, instanțele vor ține cont de [Regulamentul BNM nr.375 din 15.12.2005 privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare](#).

[Pct.3 modificat prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

4. Legislația (art.1242 Cod civil) acordă atât creditorului cât și debitorului dreptul de a rezilia anticipat contractul de credit. Creditorul va putea solicita rezilierea anticipată a contractului în următoarele cazuri:

1) debitorul a devenit insolubil;

2) **debitorul nu a oferit garanțiile cerute sau a redus fără acordul creditorului garanțiile oferite.** Prezenta teză se referă la situațiile în care:

- părțile au convenit asupra constituirii unor garanții (art.1240 alin.(1) Cod civil) și debitorul nu își execută obligația de a prezenta aceste garanții. Creditorul este îndreptățit să rezilieze contractul dacă debitorul nu va prezenta garanțiile cerute de creditor în decursul termenului stabilit (art.1240 alin.(2) Cod civil);

- creditorul a cerut garanții de executare a obligațiilor debitorului în cazul în care au apărut circumstanțe care indică cu certitudine incapacitatea viitoare a debitorului de a rambursa creditul (art.1241 alin.(1) lit. a) Cod civil) și debitorul n-a oferit asemenea garanții;

- debitorul a redus fără acordul creditorului garanțiile oferite. În acest caz creditorul îi va acorda debitorului un termen rezonabil pentru a oferi garanții suplimentare. Creditorul poate să suspende pentru această perioadă executarea obligației sale de punere la dispoziție a creditului (art.1241 alin.(1) lit.b) Cod civil).

3) debitorul nu plătește dobînda în termenul stabilit;

4) **debitorul nu a executat obligația de restituire a cel puțin 2 tranșe ale creditului, atunci cînd contractul prevede restituirea creditului în rate** (Creditorul va beneficia de acest

drept dacă a acordat debitorului un termen de 15 zile pentru plata sumei restante și aceasta nu a fost achitată.);

5) în alte cazuri prevăzute de lege sau contract.

Legea nu stipulează restricții vis-a-vis de dreptul debitorului de a rezilia contractul de credit, ce prevede plata unei dobânzi fluctuante. Debitorul beneficiază de acest drept "în orice moment" cu condiția notificării creditorului în termen de 7 zile de la primirea notificării despre modificarea dobânzii.

Contractul în care s-a convenit asupra unei dobânzi fixe pentru un anumit termen poate fi reziliat de către debitor dacă obligația de plată a dobânzii încetează înaintea termenului stabilit pentru restituirea creditului și nu s-a convenit asupra unei alte dobânzi. În acest caz termenul de preaviz va fi de 15 zile.

5. Se va ține cont de faptul, că banca are și dreptul de a refuza executarea obligației de punere la dispoziția debitorului a creditului. Este important de reținut că refuzul de executare a obligației sus-numite nu echivalează cu rezilierea contractului. Conform art.1241 alin(1) Cod civil creditorul este în drept să refuze executarea obligației de a pune la dispoziția debitorului creditul, dacă după încheierea contractului de credit:

a) au apărut circumstanțe care indică cu certitudine incapacitatea viitoare a debitorului de a rambursa creditul.

Această normă constituie o concretizare a dispozițiilor art.706 alin.(1) Cod civil, care stipulează că partea obligată să presteze prima poate refuza executarea obligației dacă după încheierea contractului, apar indicii că dreptul său la contraprestație este periclitat de imposibilitatea executării obligației de către cealaltă parte (în cazul creditului bancar obligația creditorului de a acorda creditul se naște înaintea obligațiilor debitorului de a restitui creditul și de a plăti dobânda și alte plăți aferente).

Survenirea circumstanțelor sus-menționate au ca efect suspendarea executării obligației de către creditor și nu constituie temei pentru rezilierea imediată a contractului. Această normă protejează interesele creditorului, care are temei să creadă că debitorul nu va putea sau nu va vrea să execute obligațiile sale, dar nu poate rezilia contractul deoarece există încă posibilitatea ca debitorul să poată sau să vrea să execute obligațiile sale. În acest caz creditorul poate stabili un termen rezonabil, în care debitorul să ofere garanții suficiente privind executarea obligațiilor. Dacă debitorul în decursul acestui termen nu prezintă garanții, creditorul poate rezilia contractul.

b) debitorul sau terțul încalcă obligația de a acorda garanții de rambursare a creditului pe care și-a asumat-o sau alte condiții înaintate de bancă pentru punerea la dispoziție a creditului.

În această situație creditorul poate să suspende executarea obligației sale de punere la dispoziție a creditului, acordând debitorului un termen rezonabil pentru remedierea situației.

Creditorul are dreptul de a refuza să pună la dispoziție următoarele tranșe ale creditului, în cazul în care contractul prevede acordarea creditului în tranșe, dacă debitorul nu îndeplinește condițiile contractului referitoare la tranșa sau tranșele precedente (art.1241 alin.(2) [Cod civil](#)). Spre exemplu, dacă debitorul nu achită la timp dobânzile aferente tranșelor precedente, creditorul poate suspenda în continuare executarea obligațiilor sale de a pune la dispoziția clientului următoarele tranșe, pînă cînd debitorul nu va executa în mod corespunzător obligațiile în cauză. Refuzul de a acorda tranșele următoare nu afectează dreptul creditorului la penalități de întârziere și la repararea prejudiciilor.

Creditorul își poate exercita dreptul de refuz numai cu condiția unei notificări (preaviz) a debitorului. Notificarea trebuie să-i parvină debitorului într-un termen rezonabil pînă la momentul în care trebuia să fie executată obligația ce constituie obiectul refuzului (art.1241 alin.(4) [Cod civil](#)), adică pînă la momentul în care creditorul trebuia să pună la dispoziția debitorului creditul. Dovada notificării îi revine creditorului.

[Pct.5 modificat prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

6. În cazul neexecutării de către debitor la scadență a obligației de restituire a creditului și a dobânzii, banca va putea sesiza instanța de judecată solicitînd:

1) încasarea sumei pentru creditul acordat;
2) încasarea dobânzii prevăzute în contract;
3) plata unor penalități de întârziere în mărimea și în modul prevăzute în contract;
4) o dobândă cu 5% mai mare decât rata dobânzii prevăzute în contract dacă părțile n-au convenit în contract asupra unor penalități de întârziere. Această dobândă va începe să curgă din:
- data depunerii cererii de chemare în judecată sau
- data la care obligația a devenit exigibilă (pentru cazurile când dobândă curge de drept, iar debitorul este pus în întârziere de drept).

5) urmărirea bunului gajat (cu notificarea obligatorie a creditorului).

Dobândă pentru folosirea creditului se include în suma totală a datoriei, calculându-se pentru întreaga perioadă în care debitorul efectiv a utilizat mijloacele bănești ale băncii, inclusiv și perioada de neexecutare la scadență a obligației de restituire a creditului.

Plata unor penalități de întârziere stabilite în contractul de credit constituie o sancțiune și nu urmează a fi indexată.

Instanțele de judecată urmează să facă distincție între plata penalităților de întârziere și dobândă majorată pentru folosirea creditului în legătură cu prolongarea de către bancă a termenului de acțiune a contractului de credit. Responsabilitatea pentru neexecutarea la scadență a obligației contractului de credit prelungat se apreciază de judecată potrivit condițiilor stipulate în contractul de credit, dacă legislația nu prevede altfel.

Instanțele de judecată vor da o apreciere corectă noțiunii de "credit fără dobândă", care nu înseamnă anularea dobânzii stipulate în contract, ci doar întreruperea sporirii dobânzii.

Termenul de prescripție extinctivă în interiorul căruia creditorul poate să-și apere dreptul pe calea intentării acțiunii în instanța de judecată este de 3 ani și începe să curgă de la data când debitorul trebuia să execute obligația.

Pentru încasarea penalităților se prevede un termen de 6 luni (art.268 Cod civil)

După expirarea termenului de prescripție extinctivă (3 ani), debitorul poate refuza executarea obligației.

Odată cu dreptul principal, se prescrie și dreptul la prestațiile suplimentare legate de dreptul principal, chiar și atunci când termenul de prescripție special pentru acest drept nu a început să curgă (art.283 Cod civil).

7. Examinînd cerințele referitoare la încasarea dobânzii, instanțele vor ține cont de tipul dobânzii convenite în contract.

Dacă în contract s-a stabilit o dobândă fixă, creditorul nu va fi în drept să solicite încasarea unei dobânzi modificate (majorate) în mod unilateral, cu excepția unei dobânzi majorate în schimbul unor penalități de întârziere (art.1243 alin.2 Cod civil).

În cazul convenirii asupra unei dobânzi flotante și a dreptului băncii de a modifica în mod unilateral dobîndă, instanța va aprecia faptul, dacă creditorul modificînd dobîndă a ținut cont de rata de bază a Băncii Naționale, de rata inflației, de evoluția pieței și n-a majorat-o în mod exagerat. Acești factori (rata de bază, rata inflației, evoluția pieței) vor avea importanță pentru creditele acordate în lei. Pentru creditele acordate în valută străină importanță va avea doar evoluția pieței.

De asemenea se va verifica dacă creditorul a respectat prevederile art.1237 alin.(4) Cod civil, adică a anunțat în scris debitorul, despre intenția de a modifica mărimea dobânzii cu cel puțin 10 zile înainte de modificare.

Se va cerceta și faptul dacă debitorul n-a anunțat rezilierea contractului notificînd creditorul potrivit art.1242 alin.(3) Cod civil.

[Pct.7 modificat prin [*Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017*](#)]

8. Se va ține cont de faptul, că în majoritatea cazurilor contractul de credit este asigurat prin gaj.

După natura raporturilor de drept, în categoria de gaj înregistrat intră:

a) ipoteca – gajarea pământului, construcțiilor, altor imobile legate nemijlocit de pământ împreună cu terenul aferent necesar asigurării funcționale a obiectului gajat sau cu dreptul de folosință a acestui teren. Constituie ipotecă și grevarea chiriilor, prezente și viitoare, pe care le produce un imobil;

b) ipoteca de întreprinzător – gajul întreprinderii, care se extinde asupra întregului ei patrimoniu, inclusiv asupra fondurilor fixe și circulante, asupra altor bunuri și drepturi patrimoniale reflectate în bilanțul întreprinderii;

c) gajul mărfurilor care se află în circulație sau **în proces de prelucrare;**

d) gajarea bunurilor pe care debitorul le va dobîndi **pe viitor.**

De asemenea poate constitui obiect al gajului *proprietatea intelectuală și titlurile de valoare (cambiile, acțiunile, obligațiunile).*

Creditorul are posibilitatea de a alege la discreția sa calea de urmărire a bunului gajat:

- prin procedura în ordonanță sau

- prin recurgerea la procedura generală de intentare a acțiunii privind urmărirea bunului gajat.

Examinînd astfel de acțiuni instanțele vor constata existența contractului de gaj în formă scrisă încheiat între debitor și creditor. Contractul de gaj poate fi încheiat aparte sau poate fi parte componentă a contractului de credit. În ultimul caz instanța va verifica de asemenea respectarea tuturor condițiilor prevăzute pentru întocmirea contractului de gaj, inclusiv înregistrarea în Registrul gajului.

Nu vor putea constitui obiect al gajului, ce asigură obligația de credit, bunurile retrase din circuitul civil, bunurile inalienabile, insesizabile sau o parte a bunului indivizibil. De asemenea nu va putea fi gajat un bun deja gajat dacă prin contractul de gaj precedent se interzice gajarea lui ulterioară (art.56 din Legea cu privire la gaj și Cartea a doua, Titlul IV, Capitolul V, Secțiunea III, art.480 alin.(1) din Codul civil. În cazul încălcării prevederilor menționate, la solicitarea primului creditor gajist, cel de-al doilea contract de gaj va fi recunoscut nul și bunul nu va putea fi urmărit pentru restituirea creditului.

9. Examinînd litigii privind încasarea sumei în cazul neachitării la scadență a creditului asigurat prin fidejusiune, instanțele urmează să atragă fidejusalul în calitate de copîrît, verificînd corectitudinea contractelor încheiate.

Urmează de reținut că potrivit legislației, în cazul neexecutării obligației principale, debitorul și fidejusalul sunt obligați solidar (art.1156 alin.(1) CC) în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Dacă în contract s-a convenit că fidejusalul e obligat să plătească datoria numai după urmărirea debitorului, în acest caz fidejusalul trebuie să indice bunurile debitorului și să avanseze, cheltuielile pentru urmărirea acestor bunuri.

Fidejusalul va răspunde doar pînă la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune, în absența unei clauze contrare, pentru:

a) totalul din momentul respectiv, al datoriei principale, în special atunci cînd datoria principală a fost modificată din vina ori întîrzierea debitorului principal, însă în situația unei penalități contractuale sau a unei despăgubiri globale prevăzute pentru cazul încetării contractului, doar atunci cînd s-a convenit expres în acest sens;

b) cheltuielile de reziliere a contractului și de urmărire în justiție dacă trebuie suportate de debitorul principal în măsura în care fidejusalului i s-a dat la timp posibilitatea de a le evita prin satisfacerea cerințelor creditorului;

c) dobînzile datorate de debitorul principal dacă s-a convenit în mod expres asupra acestui lucru.

În caz de deces al debitorului principal, fidejusalul nu poate invoca faptul că moștenitorii răspund limitat pentru obligația debitorului.

Fidejusalul poate *refuza* satisfacerea cerințelor creditorului:

- atîta timp cît debitorul are dreptul de a ataca actul care stă la baza obligației;

- în cazul în care creditorul poate să-și satisfacă creanța față de debitorul principal prin compensarea datoriei sale față de acesta.

Fidejuserul care a executat obligația principală are drept de regres contra debitorului în mărimea sumelor pe care le-a plătit, inclusiv datoria principală, dobânda aferentă, precum și toate cheltuielile pe care le-a suportat în legătură cu fidejusiunea.

10. Estimarea și achitarea obligațiilor pecuniare în valută străină se admite doar în cazurile și în modul prevăzut de lege, iar valoarea acțiunii se determină de reclamant în acea valută, în care au avut loc decontările între părți. În acest context, la examinarea dosarelor cu privire la restituirea creditelor în valută sau a litigiilor rezultate din contractele de cont valutar, suma datoriei și a penalităților urmează a fi indicată de către instanță potrivit valutei convenite în contract cu specificarea obligatorie că încasarea urmează a fi executată în lei conform cursului oficial al BNM la ziua executării hotărârii. Excepție în acest sens vor face reclamanții care nu sunt înregistrați în calitate de antreprenori pe teritoriul RM.

În dispozitivul hotărârii instanța va consemna suma ce urmează a fi încasată atît cu cifre cît și cu litere, reieșind din prevederile art.243 CPC RM.

11. Se va ține cont de faptul, că filialele băncilor nu sunt persoane juridice și nu pot înainta acțiuni în judecată în nume propriu. Potrivit art.3 al Legii instituțiilor financiare și art.102 din Codul civil „filiala băncii reprezintă o unitate aparte, juridic dependentă de bancă ce desfășoară toate tipurile de activități financiare sau unele din ele". Toate activitățile filialei se desfășoară din numele băncii – persoană juridică în limitele împuternicirilor acordate ei de către persoana juridică.

Astfel, doar avînd împuternicire de la bancă, filiala va sesiza instanța de judecată cu acțiune în interesul și în numele băncii-persoană juridică pentru încasarea creditului.

Admițînd acțiunea instanța urmează să indice în hotărîrea judecătorească, că suma datoriei creditare se încasează în beneficiul băncii, dar nu în al filialei sau reprezentanței.

De asemenea, instanțele vor reține, că nici o bancă străină nu poate desfășura direct activitate financiară în Republica Moldova decît prin filiale și sucursale pentru care Banca Națională a Moldovei a emis autorizație (art.12 alin.(4) al Legii instituțiilor financiare).

Filialele băncilor străine dispun de personalitate juridică, deci pot sesiza instanța de judecată de sine stătător cu condiția că au fost înregistrate potrivit legislației Republicii Moldova, inclusiv dacă au primit autorizație de la Banca Națională a Moldovei.

12. Rambursarea creditului de către debitor cu întîrziere și în rate determină creditorul la continuarea procedurii de recuperare a debitului restant, astfel că, în această situație, debitorul datorează nu numai sumele prevăzute în dispozitivul hotărîrii rămasă definitivă, dar și dobînzile pentru sumele stabilite definitiv și pînă la achitarea totală, ceea ce determină intentarea unei acțiuni separate avînd acest obiect, neputîndu-se invoca autoritatea de lucru judecat, chiar dacă ambele acțiuni au la bază același contract de credit.

Astfel, în cazul cînd contractul nu este reziliat banca are dreptul să solicite încasarea dobînzilor în limitele creditului acordat pînă la data achitării creditului.

În cazul rezilierii contractului creditorul va putea solicita încasarea dobînzilor pentru credit pînă la data rezilierii contractului.

13. Dacă instanța judecătorească s-a pronunțat deja printr-o ordonanță referitor la transmiterea bunului gajat și la executare s-a constatat lipsa bunului, banca va sesiza instanța în ordinea procedurii contencioase, solicitînd încasarea sumei prin alte mijloace. În acest caz nu se va admite cererea privind schimbarea modului de executare a hotărîrii întrucît procedura în ordonanță nu prevede schimbarea modului de executare, ci ordonanța se eliberează pentru săvîrșirea unor acțiuni concrete. Emițînd hotărîrea, instanța va menționa în dispozitiv în mod obligatoriu despre imposibilitatea executării ordonanței emise anterior.

ANEXA
La Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica
soluționării unor litigii ce rezultă din relațiile de credit bancar

Soluționînd litigiile ce rezultă din relațiile de credit bancar, instanțele de judecată vor lua în considerație următoarele acte normative:

1) Legea Republicii Moldova cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.95, MO nr.56-57/624 din 12.10.95;

2) Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21.07.95, MO nr.1/2 din 01.01.96;

3) Legea privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii nr.1530-XV din 12.12.02, MO nr.174-176/1337 din 20.12.02;

4) Legea privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar nr.575-XV din 26.12.03, MO nr.30-34/169 din 20.02.04;

5) Codul civil, capitolul XXIV nr.1107-XV din 06.06.02, MO nr.82-86, art.661, 2003;

6) [Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012](#), MO nr.193-197/663 din 14.09.2012;

[Pct.6) în redacția prin [Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

7) Legea cu privire la gaj nr.449-XV din 30.07.01, MO nr.120 din 02.10.01;

8) Legea cambiei nr.1527-XII din 22.06.93, MO nr.10/285 din 30.10.93;

9) Legea Republicii Moldova privind societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 02.04.1997, MO nr.38-39/332 din 12.06.1997;

10) Codul de procedură civilă intrat în vigoare la 12.06.03 și a.

Instanțele de judecată vor lua act, că relațiile dintre bănci și clienți de rînd cu legislația sunt reglementate și de actele emise de către Banca Națională a Moldovei (hotărîri, regulamente, instrucțiuni). Reglementări ce au atingere cu procedura judiciară de soluționare a litigiilor ce rezultă din relațiile de credit bancar se conțin în următoarele acte emise de Banca Națională a Moldovei:

[Pct.11) abrogat prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

12) Hotărîre cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la introducerea/ scoaterea numerarului în/din RM de către bănci nr.340 din 18.11.98, MO nr.109-110/219 din 10.12.98;

13. Hotărîre cu privire la aprobarea [Regulamentului privind condițiile de acordare, rezidenților, a creditelor în valută străină de către băncile licențiate nr.16 din 22.01.2009](#), MO nr.47-48/180 din 03.03.2009;

[Pct.13) în redacția prin [Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

14) Hotărîre cu privire la aprobarea [Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale nr.231 din 27.10.2011](#), nr.216-221/2007 din 09.12.2011;

[Pct.14) în redacția prin [Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

15) Hotărîre privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea de creditare a băncilor care operează în RM nr.153 din 25.12.1997, MO nr.8/24 din 30.01.98;

[Pct.15) modificat prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

16) Hotărîre cu privire la aprobarea [Regulamentului privind condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare nr.8 din 28.01.2010](#), MO nr.41-43/177 din 26.03.2010;

[Pct.16) în redacția prin [Hotărîrii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

[Pct.17) abrogat prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

18) Regulament cu privire la modul de garantare a creditelor acordate băncilor de către BNM bănci lor nr.38/08-01 din 15.11.96, MO nr.83/110 din 26.12.96;

19) Regulament cu privire la deschiderea filialelor de către bănci nr.37/09-01 din 15.11.96, MO nr.75-76/91 din 21.11.96;

20) Regulament cu privire la expunerile „mari”, aprobat prin [Hotărârea cu privire la aprobarea, modificarea și abrogarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei nr.240 din 09.12.2013](#), MO nr.17-23/97 din 24.01.2014;

[Pct.20) în redacția prin [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

[Pct.21) și 22) abrogate prin [Hotărârea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

23) Hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la fuziunea sau asocierea băncilor din RM nr.143 din 02.06.00, MO nr.65-67/230 din 08.06.00;

[Pct.24) abrogat prin [Hotărârea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

25) [Hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată, prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță și abrogarea unor acte normative ale Băncii Naționale ale Moldovei nr.62 din 09.03.2017](#), MO nr.119-126/818 din 14.04.2017;

[Pct.25) în redacția prin [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

[Pct.26) și 27) abrogate prin [Hotărârea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

28) [Hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare nr.375 din 15.12.2005](#), MO nr.1-4/6 din 06.01.2006;

[Pct.28) în redacția prin [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

29) [Hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare nr.53 din 02.03.2006](#), MO nr.39-42/144 din 10.03.2006;

[Pct.28) în redacția prin [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

30) Regulament cu privire la acordarea de către băncile comerciale a creditelor de consorțiu din 03.02.95 MO nr.38-39/11 din 14.07.95;

31) [Hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind facilitățile permanente de creditare, acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei nr.70 din 23.03.2006](#), MO nr.51-54/188 din 31.03.2006;

[Pct.31) în redacția prin [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

[Pct.32) abrogat prin [Hotărârea Plenului CSJ a RM nr.16 din 16.10.2017](#)]

33) Regulamentul cu privire la acordarea creditelor de către bănci funcționarilor săi nr.33/09-01 din 18.09.96, MO nr.64/81 din 03.10.96.

Hotărâri explicative ale Plenului CSJ

Hotărârea Plenului CSJ a RM din 04.02.2005, nr.5 - Cu privire la practica soluționării unor litigii ce rezultă din relațiile de credit bancar //Buletinul CSJ a RM 9/6, 2005